

die van deze broeders, om zich onder hun Hoofd Christus Jezus kerkelijk in te richten, gelijk zij dit naar Gods Woord achten verplicht te zijn.

Maar dit heft den broederplicht niet op, om ook deze mannen te waarschuwen, waar ze naar onze vaste overtuiging een ongeoorloofden weg bewandelen.

Ongeoorloofd naar uitwijzen van een beginsel dat ze zelven beaamen, en met ons beïjden, in het Artikel van de *Waren en de Valsche Kerke*. Willt nu ook dit woord van de *Gerel. Kerke* geheel in dezen geest geschreven is, nemen we het met instemming over.

KUYPER.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het *Kerkblad* van 29 Nov. 1895.

Generale Synode der Gerel. Kerken te Middelburg in 1896.

Met het oog op in te zenden Rapporten aan de Gerel. kerken en naar aanleiding van een ingekomene verzoek om opgave van den tijd der te houden Synode, maken de Kerkeraden der Gerel. kerke te *Middelburg, A. B. en C.* voorloopig bekend, dat, zoo de Heere wil, genoemde Synode zal uitgeschreven worden tegen de 1ste of 2de week van *Augustus*. Als voorloopig adres voor Correspondentie en Inzending van stukken is dat van ondergeteekende aangewezen.

Namen de Kerkeraden der Gerel. kerke te Middelburg, A. B. en C.
J. D. V. N. VERLIND, v. B. N.
Middelburg, 22 Oct. '95.

Alg. Kas voor Emer.-Pred. wed. en weezen.

Gemachtigd door de Generale Synode te Dordrecht 1893, komen Deputaten der Algemeene Kas tot de Gereformeerde Kerken in Nederland, met het dringend verzoek, eene derde collecte ten behoeve der Kas nog in dit jaar te willen houden, en deze collecte voor 31 Dec. '95 te willen openden aan den Deputaat hunner provincie.

Op 1 Oct. j. l. moest de penn. der Kas f 3000 meer uitkeeren, dan hij ontving.

Daarmede, meenen Deputaten, is de aanvraag om eene derde collecte volkomen gerechtvaardigd. Mogen diernaast alle kerken deze derde collecte houden; 't zou Deputaten en niet 't minst den Penningmeester hartelijk verblijden!

Namen Deputaten voorn.

A. V. D. SLEVIS, *Præs.*
H. BRINE, *Scrifv.*
Nov. 95
G. BRUGMA, *Pen.*

De Theologische School van de Gereformeerde kerken in Nederland. 1854-1895.

Met blijdschap des herten brengen de Curatoren dezer School in herinnering, dat deszelve weder bijna een jaar door den Heere onzen God werd staande gehouden en gezegend.

Op den 6ten Dec. e. k. viert zij haar zeventigste jaardag.

Voornamelijk - en - *tuinlijk* Studenten waren gedurende den Cursus 1894/95 ingeschreven, en bij de laangetuonden examens, in Juli dezes jaars, konden de Curatoren *veertien* Literarische Studenten tot de Theologische lessen toelaten; terwijl *acht* met goed gevolg het Theologisch examen, eerste gedeelte, hebben afgelegd en *twintig* onder broeders tot Candidaten voor de Heilige Beëliening werden gepromoveerd.

Zooals wij reeds vroeger bekend maakten, werd ook kort na de opening van den nieuwen Cursus het aantal Leeraren met één verminderd. Wij ook wijzen nu weder op de loffelijke gewoonte van sommige onzer kerken, om eene *feest*... *een 6-December-collecte* voor de School te houden.

Deze gewoonte wordt toch niet nagelaten. Moge zij veeldeur door steeds meerdere gezanten worden gevolgd, opdat ook de Verzoorgers der School, waar de milde bijdragen voor haar hun niet worden ontkend, met volle vrijmoedigheid mogen kunnen voortgaan, om de besluiten der Synodi tot hare meermalen volmaking, zooveel mogelijk, uit te voeren.

Met de bede, dat 's Heeren zegen over onze Gereformeerde kerken zij en zijn H. Geest zich krachtig en heerlijk in haar midden openbare; *Curatoren van de Theol. School.*

Namen hen.
L. NUIJEN, *Scrifv.*

Voer Kinderen.

EENE REIS IN DE MIDDELEEUWEN.

II.

EEN VEROVERAAR.

In Azië heerschte omstreeks het jaar 1200 een vorst, bij het hooren van wiens naam de halve wereld sidderde. 't Was Djengis-Khan.

Tegenwoordig hebben de Europeanen van de volken van Azië weinig te vrezen. Integendeel, Engelschen en Russen, Nederlanders en Fransen zijn meesters over groote landstrecken van dat werelddeel. Vroeger was dat anders. Mongolen, Tartaren en Turken zijn eeuwen lang de schrik van Europa geweest. Iets daarvan kunt ge nog bespeuren, als gij de gebieden leest die achter in 't paalboek staan. De dichter Vondel, die vóór twee eeuwen stierf, schijnt soms bang te zijn geweest, dat hij in zijn kousenwinkel in de Warmoesstraat nog last van de Turken zou krijgen. Nu, dat was nog niet zoo heel onmogelijk, als ge bedenkt, hoe in dien tijd de Turken nog zelfs het beleg voor Weenen sloegen. 't Was, naast God, allers aan de hulp der Polakken te danken, dat die stad niet in hun handen viel. Ware dit wel gebeurd, missechten had men dan zelfs nog de Turksche troepen dicht bij onze grenzen te zien gekregen.

De naam Djengis-Khan was door heel Azië, tot aan de Zwarte Zee toe, verbonden met de gedachte aan meedoogenloos verwoesting, schriklijk bloedvergieten en woest geweld. Die vorst was geweldiger in zijn doen dan eeuwig ander legerhoofd, en stichtte dan ook een rijk, als nooit een wereldveroveraar vóór hem had bezeten. Nebucadnezar noch Alexander de Groote zijn in dit opzicht bij hem te vergelijken.

In Mongolië (denkt aan de kaart, vrienden!) werd in 't jaar 1164 een prins geboren, die van zijn vader Yekemag den naam Temoesjin kreeg. Dit was de toekomstige veroveraar Djengis-Khan. Reeds vroeg vond hij gelegenheid zijn krijgshaftigen aard te toonen. Hij verloor zijn vader, en aanstonds waren er een aantal opperhoofden die den troon wilden bemachtigen. Doch de destijdsjarige prins toonde al dadelijk wie hij was. Hij trok tegen de mededingers te veld en, zegt de geschiedschrijver: »Hij vernietigde hen.»

Dat was het voorspel van wat Djengis-Khan heel zijn leven wazen en verrichten zou!

Weldra voegden zich de meeste stammen der Mongolen onder zijn gezag, en nu begonnen meteen de groote oorlogen. De Mongolen waren in dien tijd schatplichtig aan den vorst van Noord-China. Maar Djengis-Khan was er de man niet naar, anders vorsten naast, laat staan boven zich, te duiden. In plaats van met schatting en geschenken, rukte hij met de wapenen China binnen, in het rijk van zijn leenheer. Alles wierp hij ter neder, en toen zijn leger eindelijk met ontzaglijken rijken buit weer af trok, was de leenheer leenman, de leenman leenheer geworden.

Had Djengis-Khan alzoo het oosten van Azië aan zich onderworpen, thans keerde hij zich naar het westen. Met zijn talloze scharen van ruiters overwoeldigde hij het eene rijk na het andere. Heel hoog-Azië werd onder de Mongoolische heerschappij gebracht, de landen tot voorbij den Oxus werden verwoest en Perzië eveneens. Niets kon den veroveraar weerstaan. Zijn legers drongen al plunderend door tot aan de Zwarte Zee. De koningen van Georgie en Armenie werden leenmannen van Djengis-Khan. Terwijl zijn legers in het Westen stonden, liet de Mongoolische vorst zelf China zijn leeren vuist voelen. In het koninkrijk Tongoei, dat eens tot China behoorde, bood men tegenstand, doch hij verastikte dien in stroomen bloeds. Heel de bevolking van dit rijk werd omgebracht; grisaards, vrouwen noch kinderen verschoont.

Zoo deed Djengis-Khan als een woeste krijgsman trouwens met alle steden, die hem niet ootmoedig als heer aannamen, die hij stormenderhand innest innemen. Dan werd niemand gespaard. Dit was 't dan ook, waardoor hij zoo ontzaglijke veroveringen kon maken. Onderwierp men zich vrijwillig, dan werd men zacht behandeld en behield nagenoeg alle vroegere vrijheid. Maar verzette men zich, dan liep het uit op een volkomen vernieling zonder eeuwig mededogen.

Niet alleen de menschen werden meedogenloos, maar zelfs de dieren gedood. Niets levends bleef als 't ware over. Het veld lag met lijken bedekt en werd in een woestijn veranderd. Gij begrijpt, dat menige stad, om zulk een schriklijk lot te ontgaan, zich maar aanstonds overgaf. Tegen de Mongolen was toch niet met eenige goede kans te strijden. Als Djengis-Khan met zijn ruiters maar in de verte naderde, waren de liefs reeds als van schrik verlamd. Zoo veroverde deze schriklijke heerscher bijna de halve wereld.

Toch had deze woeste veroveraar ook in zijn doen en laten niet weinig, dat toont hoe hij niet enkel veroveraar was, maar veel meer en wat beters nog dan dat ook. We zagen reeds, dat wie zich onderwierp, rustig leven kon en alle vrijheid behield. Ook is 't waar dat Djengis-Khan zijn zwaardschijn rijk voortreffelijk bestuurde. De volken, die er nog in over bleven, konden in vrede leven, ja hij wist hen zelfs tot welstand te brengen. Alle ambachten, de handel en 't verkeer bloeiden. 't Enige wat hij eischte was, dat de volken schatting opbrachten, om zoo de schatkamers van den grooten Khan of vorst met zijn rijkdommen te vullen. Zoo was dan Djengis-Khan niet alleen een groot veroveraar, maar ook een wijs vorst en knap staatsman, leenaar van groote beteekenis.

Een zaak vooral was opmerkelijk, en werd door velen op hoogen prijs gesteld: Men kon vrij zijn godsdienst behouden. Vooral de Christenen waren hem daar dankbaar voor. De zoogenaamd beschaaftde keizers van Rome hadden indertijd de Christenen gruwelijk vervolgd. Deze oorlogszuchtige Mongoolische vorst liet hun volle vrijheid. Misschien vraagt gij wat dan zijn godsdienst was. Dat is niet zoo gemakkelijk te zeggen. Een heilten was hij zeker, althans leenaar die *den Weg de Waarheid, het Leven, d. i. de Heere Christus*, niet kende. Toch was hij, ook wat zijn godskennis betreft, boven vele heidenden verheven, ja, had hij om zoo te zeggen zijn eigen godsdienst, volgende dus ook hier zijn eigen voorbeeld, dat echter ver van het oedelig was.

In 't jaar 1206, toen Djengis-Khan tot grootvorst der Mongolen uitgeroepen was, vaardigde hij een wetboek uit. 't Daarin nu staat als eerste gebod:

»Men moet gelooven aan een God, den Schepster van hemel en aarde, die leven, dood en rijkdom doet komen, die oorlog en vrede zendt en over alles onbeperkt gezag heeft.»

Dat was een allesbetreffende onverschillige of ongeblazen taal, en 't bewijst dat Djengis-Khan ook zeer goede denkbeelden had, al wist hij niet genoeg. Onbegrijpelijk echter verbeelde hij, die over zulk een ontzaglijk rijk regeerde, zich nu ook, dat hij Gods plaatsvervangere was, die man aan wien de Allerhoogste alle rijken der aarde tot een gebied gegeven had.

En zoo kunnen we dan ook heel goed begrijpen, hoe Djengis-Khan het plan opvatte en trachtte uit te voeren, om de geheele wereld aan zich te onderwerpen. We zullen zien of hij er toe kwam, hij, dien we moesten kennen omdat de reizigers, waar we van spraken, kort na hem leefden, en met de heerschappij door hem gesicht zoo vaak en lang in aanraking waren.

CORRESPONDENTIE.

A. v. A. te N. In een volgend Nr. hopen we te antwoorden.

HOOGENRIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Axel J. H. Teerink te Werkendam (Noord-Brab.) B. — Bospoek, O. D. Eerdman te Yerseke. — Gamenen (bij Tiel), A. van Apeldoorn (L. L. te Scherpenzeel (Geld.). — Anna-Jacobs-Polder (el. Tholen), H. Balfenstein te Siewaak (N.-Br.) — Charlotta (gen. Rotterdam), K. Tromp te Amble-Vollenhove.

AANGESOMEN: Loppersum, W. de Jonge te De. Lier. — Ludj (Noord-Amerik), J. Contant te Birellinge (el. Goes). — Beverwijk, A. J. C. Raamsdonk te Veere.

BERADT: Hollandscheveld (2de maal), J. Dabker Hin, te Weesp (gen. Oldemark). — Nijkerk ofl. Veluwe, W. Ringnalda te Oudewater.

Nederlandsche Hervormde Kerke.

BEROEPEN: Borselle (el. Goes), Gapinge (el. Middelburg), Douburg, Oudshoorn (el. IJdelje) en Zwartsluis, C. van der Hoeven, cand. te Rotterdam. — Stadamaal, J. Stehouwer te Rockanje. — Enter, Lopik en Kabauw, H. Smelt, cand. te Vriesenveen. — Tricht (gen. Boornsesteede), D. F. J. Herman, cand. te Utrecht. — Huisdunen, J. W. Margariaat te Oudewater. — Hagstein, W. R. Kalsbeek te Kerkeren. — 't Zand, H. C. Spekman te IJhorst. — Grolla, D. W. Heukema te Oosterhesselen. — Valburg, G. B. Meloen te Kloetinge. — Vank en Akkoel, J. J. van der Griens, cand. te Amsterdam. — Makkum aan Cornwerf, P. Heijmans Visser te Wapenveld. — Almalo, J. van den Broek te Noordwijkerhout. — Amsterdam, H. M. van Nes te Rotterdam. — Gassmeer, R. A. Stegenga, cand. — Ravenswaay (bij Tiel), G. G. J. Wenker, cand. — Nieuwpoort, J. H. E. Jansen, cand. te Amsterdam. — Bierslant (el. Breda), J. Bouter, cand. te Hoogewoud. — Gijpshoek, A. Bult te Heerde. — Akevoen, G. J. B. Stork, cand. te Amsterdam. —

Letlibert en Emmatt (naar), J. L. de Mol Mon' court, cand. te Junijp.

AANGESOMEN: Rattendijke (el. Goes), J. G. M. Andrey, cand. te Woudburg. — Halle, G. Posthumus Medjes, cand. te Amsterdam.

BERADT: Hollandscheveld, J. H. Gunning E. B. te Leersum. — Wintersonde, C. Broekhuizen te Oostum. — St. Annaland (el. Zwartsluis), J. W. Drost te Birellinge (gen. Kapelle). — Boven-Saillde, G. Vosmaer te Schouward (Dr.). — St. Antonispolder (gen. Maasdam), J. D. J. Idenburg te Ter Aa. — Schure G. A. G. Posthumus Meijns, cand. te Amsterdam. — Harich en Ruffghuisen, J. J. van der Griens, cand. te Amsterdam. — Gapinge (el. Middelburg), C. van der Hoeven, cand. te Rotterdam. — Cals (el. Goes), J. H. Eijkman, cand. te Amsterdam. — Zuidsande (el. Breda), G. G. J. Bloeker, cand. te Weesrip. — Hoogland (Utr.), D. van Krevelen te Hoogstadiet. — Nieuwerbeek (Zeel.), H. Smelt, cand. te Vriesenveen.

Evang. Luth. Kerk.

AANGESOMEN: Culemborg, H. C. Zwaller, prop. te Deventer.

Advertentien.

Heden overleed zacht en kalm in haren Heere en Heiland, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenote, ADRIANA TRUJELAAR, in den ouderdom van 37 jaren en twee maanden.

J. A. EIJENRAAM.
Dijonich, 23 November 1895.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissarissen in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsengracht,
No. 157,
AMSTERDAM.

GOLDSCHMIDING'S
PIANO'S en ORGELS
zijn alom bekend en worden bij toeneming gevraagd.
GROOTE MAGAZIJNEN
KEIZERSGRACHT 305,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
Vraag Catalogus en Conditiën, van Ruur, Rull en Betaling.
Speciale Inrichting voor Reparatie.

Uitgave van J. H. VOORHOEVE, Drukker Borkade 32, Den Haag.

MEN TERKEKE IN OP:
„TIMOTHEÛS.”
DE CHILUSTREERD WEEKBLAD VOOR JONGELUI.
Onder Redactie van H. G. VOORHOEVE Izn.

Met medewerking van de Heeren H. J. EMOYS te Amsterdam; P. J. KLOPPER te Amsterdam; H. J. LEMKEN te Alfen; H. B. VAN LAMMER te Nijmegen; A. J. A. VERMEER te Den Haag; Dr. J. VOORSTREEU te Dillenburg; Mej. W. H. RISS-VIS te Den Haag en anderen.

Elk nummer bestaat uit acht groot-kwarto pagina's met bijvoegsel; en is versierd met minstens *één* grote plaat en tusschen den tekst gedrukte vignettes.

Prijs f 1.75 per half jaar, franco per post.
[Het rate half-jaar loopt van 1 Oct. 1895-1 April 1896.]

In plaats van wijlen Dr. C. J. G. VAN HOOGBAATERS van Den Haag, trad als nieuwe medewerker op:
Ds. B. TEN KATE van Rotterdam.

Hare Majesteit de Koningin-Regentes teekende in op „Timotheüs.”

Alle Boekhandelaars nemen bestellingen aan. — Proef-exemplaren gratis en franco verkrijgbaar.
In No. 7. (16 November) komt een belangrijk artikel voor over:
DUIKERS EN DUKEN.

BRUGBAART'S ORGELHANDDEL,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.
ruim 200 Orgels in voorraad.
Laagste prijzen. Vraag Catalogi.

II Voto.

Voor de vier deelen van *E Voto* zijn twee banden beschikbaar gesteld, zoodat beide malen twee deelen in één band worden gebonden.

Deze banden kunnen niet van *innen*, maar moeten van *sterk leder* zijn, en voorts dien stillen, deftigen vorm hebben, die bij zulk een werk past.

Zulke banden zijn gereed voor het eerste paar deelen. De banden voor de deelen III en IV worden gereed gemaakt en kunnen binnen enkele weken verzonden worden. Elke hand kost één gulden.

Zij, die wenschen, dat deze band hun franco worde toegezonden, hebben zich danvoor aan te melden bij de Administratie van ons blad, onder overmaking per postwissel of in postzegels van f 1, voor elken band zonder aftrek van onkosten. Op enkele aanvragen zonder betaling worden geen banden verzonden. Ook de thans reeds bestelde banden worden dus niet geleverd, tenzij men voortaan daarvoor het geld zende. Om verwaring te voorkomen, kan van dezen regel in geen geval worden afgeweken.

Met het in den band zetten der deelen belast de Administratie zich niet. Voorts wordt herhaard dat afzonderlijke deelen in geen geval geleverd kunnen worden en de prijs voor het geheele werk thans f 24 is.

De Administratie.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFICTEN, diverse LOTEN en vreemde GOUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duitse Gulden worden op vertoou terugbetaald.

GROOTE SORTERING KACHELS,
waarin voorkomen
VULKACHELS,
zeer geschikt ter verwarming van
Kerken en groote Lokalen.
MEYJES & HÖWELER,
AMSTERDAM. — DAMRAK 19.
Op het Nummer letten s. v. p.
CATALOGUS op franco aanvraag verkrijgbaar.

De kleine Boeldenbijbel,
met 550 figuren of 144 plaatjes, geb., wordt na ontv. van postw. k f 1.— franco toegezonden. Voor Vereen. ter kennisn. een Ex. a f 0.50, door D. J. v. B. LEE, te Voorburg.

Door den Uitgever F. P. D'HUIJ, te Middelburg, wordt steeds met goed succes gebedrukt de
Schriftverklaringen
DOOR
Dr. H. F. KOHLBRÜGGE.

Deze verschijnen om de 14 dagen, in afleveringen van 12 pag. druks: prijs 3 Ct., franco per post 4 Ct. Van de reeds verschenen afleveringen worden gaarne op aanvraag één of meer Ex. ter kennismaking toegezonden. De teekening is opgesteld bij alle Boekhandelaars en bij den Uitgever.

BOEKHANDEL.
Op een der beste standen van AMSTERDAM wordt ter overname aangeboden een Boekhandel, met uitgebreide wetenschappelijke, godsdienstige clientele. De huurprijs van het huis is uiterst billijk. De koopsom is aan een ruime en goed onderhouden inventaris en winkelopstand geveerd. Tijd van aanvaarding op 1 Jan. a.s. Op brieven van tusschenpersonen wordt niet geantwoord. Reflecteerenden wenden zich met franco brieven, onder lett. B. Z., a. n. Alg. Adv.-Bureau W. MEERKOTTER, Amsterdam.

Filippus Scheurkalenders.
De Kalenders en de „Overdenkingen” (de gratis) van het Traktaatgenootschap FILIPPUS worden bij deuren dringend aangevraagd. Daar zij de laatste jaren in weerwil van de gedurig grootere opslag spoedig waren uitverkoofd, is zijde bestelling gewenscht. Zijn de bestellingen weder vele, dan kan het Traktaatgenootschap zijne gratis-verspreiding onder de soldaten, de spoorwegarbeiders, enz. volhouden en daareboven voor uitdeeling op de Zondagscholen voor veel vriederenden prijs blijven geven. Nog zij opgemerkt, dat de eventuele winsten gebruikt worden voor de Traktaatverspreiding.

De Kalenders en de „Overdenkingen” werden geschreven door D. D. J. VAN ANDER, L. BOUMA, J. HULSEN, J. J. IMPELA, A. LITTOFF, W. H. OOSTER, J. D. V. D. VELDEN, Prof. D. K. WILLENSA, enz.

Het Schild spreekt tot ons van ellende, verlossing en dankbaarheid.

De prijs van den besten Kalender alleen is f 0.75; met de „Overdenkingen”, (326 pag.) f 1.— gebonden in boekformaat f 0.75; en de gewone, met hetzelfde schild en denzelfden inhoud, slechts f 0.40.

De verzending is begonnen en bestellingen worden nog ingewacht.

De Uitgever,
nemen het Traktaatgenootschap „Filippus”,
Middelburg,
F. P. D'HUIJ.

Voor slechts
3 GULDEN

per stuk, verzend ik een van mijne alom bekende beste
Concert-Trek Harmonika's „Hollandia”

groot en stevig vervaardigd, met 2-korig orgelmusiek en open nikkel-claviatur. Deze is niet een nikkelstaaf belegd, vandaar zeer lulle muziek. (Das geen claviatur-bedeeking meer als vroeger.) In weerwil van deze voordeelen ook dezelfde prijs, 10 toetsen, 20 dubbels tonen, 3 bassen, 3 registers, 2 sluitingen, 2 dubbels blaasbalgen (3 balgen), daardoor groote blaasbalg, iedere hoek is van een metaal rand voorzien. De tonen zijn uit het beste materiaal. Dicaant wonderd. Groote 35 centimeter (werklijke groote prachtinstrumenten). Ieder instrument wordt zonder gebreken en goed gestemd uit de fabriek verzonden. De verpakking is kost niet. Porto 60 cents. Mijne beroemde methode voor zelf-onderricht gratis. Ik waarschuw voor namaaken van kleine handelaars, die dikwerf den tekst en den vorm mijner advertentiën nabootten. Een feit is het, dat men bij het ontsien en grooten handelaars steeds het beste en goedkoopste koopt. Men bestelle derhalve bij het grootste WESTDUITSCH HARMONIKA-EXPORTHUIS van
HEINR. SUHR,
te NEUENRADE, in Westfalen.

Vragen van ons den toez hebben voer op, dat de in de oud Schrift voor malen in de Luk. 23: A paradijs zijn verhaalt, zinnen in he in Openb. 2 van Ephese zal in het Daarentegen dit woord: Hoogheid 4 woord in de de vertaling Zeventig. „God plaats mits paradijs lusthof. Uit kwam dit wij Joden in Jez in het Nieu de Roomsche Plantaverat tatis”, d. i. hof der wee rants allen kerk als he bruik gekom Eden, dat 7 anderen indri maal het sch voor de uit stand, die ee eens, in nog gewacht.

Al aanstou dat niet heel e en duidelijke derschieden, zulks wel o doorden ers (t. w. op de Oosten. Die ten” toont u en kant uit Noorden of

MEID-ALLEN
bleidt zich aan, 't islar in een Chr. gezin in den omtrek van N-Amstel. Goede getuigen staan ten dienste. Brieven, onder letter C 6, bij A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Te Koop:
PATRIK, POLUS en WELS, Bijbelverklaring, met Ex. in 1/2 ledere band, voor f 30. Franco brieven, leit. K. P., Bureau van dit blad.

NIEUW KERKGEBOUW te BREDA.
Met hartelijken dank en groote blijdschap ontvangten Van kerk B. Kollum f 5; gevonden in het kerkakje te Zalk f 1; kerk Herwijnen f 5; id. Strouhoen f 10.40; id. Rockanje f 1; kerkenad N. Vemep f 6.94; kerk 's Gravenmoer f 1; id. Oostburg f 1; J. P. te Ealinge f 1; van J. K. te Helensaven f 1.50; kerk A. Den Haag f 20; id. Veendam f 10; id. B. te Rotterdam f 20; id. B. Schiedam f 3.10; Chr. Zangvereen, „Bijbelbundel” te Smilde f 2.50.

Deze bijdragen Br. en Z. getuigen bij vernieuwing van 's Heeren argen en gunst. Schenke de Heere aan vele harten zijne genade om te mogen besellen en zoo men maar eenigzins kan, gewillig te zijn, om mede te arbeiden tot dit heerlijk doel.

De Penningv. der Gerel. kerke te Breda,
P. K. VAN BOON.

bij ZALSMAN, te Kampen, is verschenen:
Eene in 8 kleuren geïllustreerde
Kerstplaat,
„EERE ZIJ GOD” enz. 45 x 35 cm.
Prijs 20 Cent; 25 ex. a 18 Cent; 50 ex. a 15 Cent; 100 ex. a 12 Cent.

Zondagschool-ouders kunnen op aanvraag gratis een Exempl. ter kennismaking bekomen.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Door den heer D. Scheepstra te Schiedam f 60.75; door den heer W. J. Caspers te Heinevoord f 33; door den heer R. Berkenbosch te Hoogeveen f 66; door den heer J. C. van Schenk Brill te Doessburg f 27; door den heer T. Kauper te Hilversum f 5; door het Locaal Comité te Rotterdam (1ste storting) f 779.13; door den heer G. de Walle te Kouddun f 17; door den heer A. Vree te Weesp f 64.50; door den heer A. Pijn. Ite te Alblasserdam; uit Alblasserdam f 70, uit N. Lekkerland f 35, uit Siedrecht f 26, samen f 131; door den heer J. van der Waal te Nijkerk ad V. (1ste storting) f 200; van den heer W. D. te P. f 10; door den heer W. Wolzak Gan. te Alkmaar, uit Bermermeer f 3.

Aan Collecties: (Voor de Theol. faculteit.)
Van de Gerel. kerke te Harderwijk B f 11.10; van idem te Ermelo f 11.10; van idem te Nauspeet f 5; van idem te Doornspijk f 7.50; van idem te Elburg B f 5; van idem te Oudebroek f 0; van idem te Hattem f 29.44 1/2; van idem te Weesp f 7.25; van idem te Rijswijk (Z-H.) (1/2 coll.) f 2.51 1/2; van idem te Oosterland f 9.45; van idem te Rotterdam B f 200.77; van idem te Dinteloord f 10.55.

Aan Schenkingen:
Door het Loc. Comité te Rotterdam, maand. gult f 1, gevonden in de collecte f 10, f 0.50, f 0.50, f 1, samen f 13.50; door Da. G. J. Burger te Driebergen f 10; door den heer J. H. van Loon, te Nijkerk, van de Chr. Jongel. vereen. »Spr. 8: 17” f 5; door Da. N. A. de Gaay Fortman, van N. V. B. te Vlieninge f 3.50.

S. J. S. L. F. A. V.
Lithoer. Penningmeester.
ELECTRISCHE DRUKKERIJ.
Voorheen J. J. ARND en ZONEN.